

**Materiál na rokovanie
Hospodárskej a sociálnej rady SR
dňa 3. 11. 2025**

k bodu č. 4

Rôzne

Iniciatívny materiál ZMOS: „Podpora bezpečnosti v mestách a obciach prostredníctvom Miestnych občianskych a preventívnych služieb (MOaPS)“

Všeobecne k návrhu :

Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) dlhodobo upozorňuje, že bezpečnosť a verejný poriadok v mestách a obciach patria medzi základné podmienky kvality života obyvateľov. V mnohých regiónoch, najmä v sociálne znevýhodnených komunitách, zostáva udržiavanie verejného poriadku a predchádzanie kriminalite mimoriadne náročné vzhľadom na obmedzené kapacity obecnej polície, nedostatok personálu a absenciu systematickej prevencie. V tejto súvislosti považuje ZMOS za nevyhnutné, aby štát venoval otázke bezpečnosti v územných samosprávach osobitnú pozornosť a zaradil ju medzi prioritné témy sociálnej a regionálnej politiky. Jedným z osvedčených a efektívnych nástrojov, ktoré v praxi preukázali významné prínosy, sú Miestne občianske a preventívne služby (MOaPS).

Vývoj a prínos projektu MOaPS

Systém miestnych občianskych a preventívnych služieb vznikol ako pokračovanie pôvodného projektu MOPS (Miestne občianske poriadkové služby), ktorý sa začal formovať už po roku 2009.

Od roku 2013 boli tieto aktivity systematicky podporované prostredníctvom európskych štrukturálnych fondov, najmä z Operačného programu Ľudské zdroje, a následne z Programu Slovensko 2021 – 2027.

V rámci **programového obdobia 2017 – 2022 bolo schválených viac ako 580 žiadostí obcí s celkovou podporou takmer 67 miliónov eur** zo zdrojov Európskej únie. Na tieto projekty nadviazali výzvy MOaPS I. a MOaPS II., ktoré umožnili pokračovanie a rozšírenie tejto činnosti. **Spolu bolo v rámci Programu Slovensko 2021 – 2027 schválených 433 žiadostí s celkovou alokáciou viac ako 83 miliónov eur.**

Tento mechanizmus sa stal nielen nástrojom zvýšenia bezpečnosti a prevencie kriminality, ale aj efektívnym prostriedkom podpory zamestnanosti v obciach, najmä pre dlhodobo nezamestnaných a osoby z marginalizovaných rómskych komunít. V mnohých obciach prispeli tímy MOaPS k zníženiu drobnej kriminality, zlepšeniu čistoty verejných priestranstiev, posilneniu spolupráce s Policajným zborom a k zvýšeniu dôvery obyvateľov vo verejné inštitúcie.

Hodnotenie súčasného stavu

ZMOS dlhodobo upozorňuje na potrebu riešiť otázku bezpečnosti v mestách a obciach ako jednu zo základných podmienok rozvoja územných samospráv a kvality života ich obyvateľov. Samosprávy často čelia rastúcemu tlaku v oblasti verejného poriadku, vandalizmu, drobných krádeží či sociálne podmienených konfliktov, pričom ich kapacity – personálne aj finančné – sú limitované.

V tejto súvislosti ZMOS vyzdvihuje na osvedčenú prax projektov Miestnych občianskych a preventívnych služieb (MOaPS), ktoré v minulosti významne prispeli k zlepšeniu bezpečnostnej situácie v stovkách obcí. Tieto služby sa ukázali ako efektívny nástroj prevencie kriminality, podpory zamestnanosti a posilnenia spolupráce medzi samosprávou, komunitou a štátom.

ZMOS zároveň konštatuje, že **v aktuálnej verzii Harmonogramu Programu Slovensko 2025 sa momentálne nenachádza žiadna plánovaná výzva na pokračovanie MOaPS**. Tento stav vytvára riziko prerušenia kontinuity, straty vyškolených pracovníkov a oslabenia preventívnych kapacít samospráv, najmä v obciach s prítomnosťou sociálne znevýhodnených komunít.

Oprávnenosť výdavkov v rámci aktuálnych projektov MOaPS začína najskôr kalendárnym dňom nasledujúcim po dni vyhlásenia výzvy, pričom maximálna dĺžka ich realizácie je stanovená na 30 mesiacov. Z toho vyplýva, že pre mnohých prijímateľov – najmä obce zapojené do výzvy – financovanie projektov skončí už ku koncu roka 2025.

ZMOS preto žiada o hľadanie zdrojov na pokračovanie podpory tohto nástroja, ktorý v praxi supluje dlhodobý a nekonceptne riešený problém v oblasti bezpečnosti v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných skupín, minimálne do konca aktuálneho programového obdobia, **v rozsahu približne 90 miliónov eur**, prípadne v jeho čiastkovej výške podľa možností revízie Programu Slovensko.

ZMOS považuje za nevyhnutné, aby vláda SR a jej rezorty vnímali tému bezpečnosti v mestách a obciach ako strategickú prioritu, a aby bola podporovaná dlhodobo, systémovo a finančne predvídateľne, nie len prostredníctvom časovo ohraničených projektov. Bezpečné komunity sú základom sociálnej stability, dôvery občanov vo verejné inštitúcie a udržateľného rozvoja regiónov.

Záver:

ZMOS zdôrazňuje, že bezpečnosť občanov v mestách a obciach je spoločnou zodpovednosťou štátu a samosprávy. Projekt MOaPS predstavuje osvedčený, efektívny a sociálne spravodlivý mechanizmus, ktorý prispieva nielen k ochrane verejného poriadku, ale aj k integrácii a zamestnanosti obyvateľov v znevýhodnených regiónoch.

ZMOS preto odporúča Hospodárskej a sociálnej rade SR prijať stanovisko podporujúce dlhodobé financovanie a systémové zakotvenie MOaPS v rámci verejných politík Slovenskej republiky a zároveň vyzýva vládu SR, aby pri revízii Programu Slovensko vyčlenila financie na pokračovanie tohto programu.

Návrhy a požiadavky ZMOS:

ZMOS navrhuje, aby Hospodárska a sociálna rada SR prijala uznesenie, ktorým odporučí vláde Slovenskej republiky:

- 1. Zabezpečiť pokračovanie podpory Miestnych občianskych a preventívnych služieb (MOaPS)** prostredníctvom vyhlásenia novej výzvy v rámci Programu Slovensko 2025 – 2027.
- 2. Vyčleniť na tento účel finančné prostriedky vo výške minimálne 90 miliónov eur** z revízie Programu Slovensko v rámci ESF+.
- 3. Pripraviť legislatívny rámec** pre systémové fungovanie MOaPS ako trvalého nástroja podpory bezpečnosti, v úzkej spolupráci s Ministerstvom vnútra SR, Ministerstvom regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity a ZMOS.

doc. PaedDr. Jozef Božik, PhD.

predseda ZMOS